

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De vitio intimiditatis. Quæstio 126.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

arbit. huiusmodi temporalia sunt minima bona: quod etiam Peripatetici senserunt. Et ideò contraria eorum sunt quidem timenda, non tamen multum, vt pro eis recedatur ab eo quod est bonum secundum virtutem.

QVÆST. CXXVI.

De intimiditate, in duos articulos diuisa.

D E inde considerandum est de vitio intimiditatis.

¶ Et circa hoc queruntur duo.

¶ Primo, vtum intimidum esse, sit peccatum?

¶ Secundo, vtum opponatur fortitudini?

ARTIC. I.

Vtrum intimidus sit peccatum?

638

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd intimiditas non sit peccatum. Quod enim ponitur in commendationem viri iusti, non est peccatum. Sed in commendationem viri iusti dicitur Prouer. 28. Iustus quasi leo confidens absque terrore erit. Ergo esse impavidum non est peccatum.

li. 3. c. 6.
à medio,
som. 5.

¶ 2 Præterea, Maximum terribilium est mors, secundum Philosophum * in 3. Ethicor. Sed nec mortem oportet timere: secundum illud Matth. 10. Nolite timere eos qui occidunt corpus, &c. Nec etiã aliquid quod ab homine posset inferri: secundum illud Isa. 51. Quis tu? vt timeas ab homine mortali? Ergo impavidum esse non est peccatum.

ar. princ.
arg. 2.
li. 4. c. 28
in princ.
som. 5.

¶ 3 Præterea, Timor ex amore nascitur, vt supra habitum est *. Sed nihil mundanum amare pertinet ad perfectionem virtutis: quia vt August. dicit * in 24. de ciuitate Dei, Amor Dei vsque ad contemptum sui facit ciues ciuitatis celestis. Ergo nihil humanum formidare, videtur non esse peccatum.

SED contra est, quod de iudice iniquo dicitur Luc. 18. quòd nec Deum timebat, nec hominem reuerbatur.

RESPONDEO dicendum, quòd quia timor

ex

ex amore nascitur, idem iudicium videtur esse de amore & de timore. Agitur autem nunc de timore quo mala temporalia timentur, qui provenit ex temporalium bonorum amore. Inditum est autem unicuique naturaliter, ut propriam vitam amet, & ea quæ ad ipsam ordinantur cum debito modo, ut scilicet amentur huiusmodi non quasi finis constituatur in eis, sed secundum quod eis utendum est propter ultimum finem. Unde quod aliquis deficiat à debito modo amoris ipsorum, est contra naturalem inclinationem, & per consequens est peccatum. Numquam tamen à tali amore aliquis totaliter decedit: quia id quod est naturale, totaliter perdi non potest. Propter quod Apostolus dicit ad Ephes. 5. Nemo unquam carnem suam odio habuit. Unde etiam illi qui seipsum interimunt, ex amore carnis suæ hoc faciunt, quam volunt à presentibus angustijs liberare. Unde contingere potest quod aliquis minus quam debeat, timeat mortem, & alia temporalia mala, propter hoc quod minus debito amet ea. Sed quod nihil horum timeat, non potest ex totali defectu amoris contingere, sed ex eo quod estimat mala opposita bonis quæ amat, sibi superuenire non posse. Quod quandoque contingit ex superbia animi de se præsumptis, & alios contemnentis: secundum quod dicitur Iob 41. Factus est ut nullum timeret. Omne sublime videt. Quandoque autem contingit ex defectu rationis: sicut Philosophus * dicit in 3. Ethic. quod Celæ propter stultitiam nihil timent. Unde patet quod esse impavidum est vitiosum, siue causetur ex defectu amoris, siue causetur ex elatione animi, siue causetur ex stoliditate, quæ tamen excusat à peccato si fit invincibilis.

li. 3. c. 7.
tom. 5.

Ad primum ergo dicendum, quod iustus commendatur à timore non retrahente eum à bono, non quod sit absque omni timore. Dicitur enim Eccles. 1. Qui sine timore est, non poterit iustificari.

Ad secundum dicendum, quod mors, vel quicquid aliud

aliud ab homine mortali potest inferri, non est ea ratione timendum, ut a iustitia recedatur. Est tamen timendum, in quantum per hoc homo potest impediri ab operibus virtuosis, vel quantum ad se, vel quantum ad profectum quem in alijs facit. Vnde dicitur Prouerb. 14. Sapiens timet & declinat à malo.

Ad tertium dicendum, quòd bona temporalia debent contemni, in quantum nos impediunt ab amore & timore Dei: & secundum hoc etiam non debent timeri. Vnde dicitur Ecclesiast. 34. Qui timet Dominum, nihil trepidabit. Non autem debent contemni bona temporalia, in quantum instrumentaliter nos iuuant ad ea quæ sunt diuini timoris & amoris.

ARTIC. II.

Utrum esse impavidum opponatur fortitudini?

639
2 d 26 q.
2. a. 2 ad
4. Et dif.
34 q. 1. a.
2 cor. col.
2 fin. Et
d 4 q. 2
a. 1. ad 4.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd esse impavidum non opponatur fortitudini. De habitibus enim iudicamus per actus. Sed nullus actus fortitudinis impeditur per hoc, quòd aliquis est impavidus. Remoto enim timore, aliquis & fortiter sustinet, & audacter aggreditur. Ergo esse impavidum non opponitur fortitudini.

¶ 2 Preterea, Esse impavidum est vitiosum, vel propter defectum debiti amoris, vel propter superbiam, vel propter stultitiam. Sed defectus debiti amoris opponitur charitati, superbia autem humilitati, stulticia autem prudentiæ siue sapienciæ. Ergo vitium impaviditatis non opponitur fortitudini.

¶ 3 Preterea, Virtuti opponuntur vitia, sicut extrema medio. Sed vnum medium ex vna parte non habet nisi vnum extremum. Cum ergo fortitudini ex vna parte opponatur timor, ex alia verò parte opponatur ei audacia, videtur, quòd impaviditas ei non opponatur.

li. 2. c. 7.
10m. 5.

SED contra est, quod Philosophus * in tertio Ethic.

Eth
sita
R
dic
Om
in m
per
lic
& f
rum
Vnd
fum
non
etia
ris,
ter
Ac
dinis
liter
cit i
Ac
speci
oppo
proh
Ac
poni
pauic
tudo
non
diuc

D
¶ P
¶ S

Ethicorum ponit impaviditatem fortitudini oppo-
sitam.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut supra
dictum est *, fortitudo est circa timores & audacias. q. 123. a.
3.
Omnis autem virtus moralis ponit modum rationis
in materia circa quam est. Vnde ad fortitudinem
pertinet timor moderatus secundum rationem, ut sci-
licet homo timeat quod oportet, & quando oportet;
& similiter de alijs. Hic autem modus rationis cor-
rumpi potest sicut per excessum, ita & per defectum.
Vnde sicut timiditas opponitur fortitudini per exces-
sum timoris, in quantum scilicet homo timet quod
non oportet, vel secundum quod non oportet: ita
etiam impaviditas opponitur ei per defectum timo-
ris, in quantum scilicet aliquis non timet quod oporteret
timere.

Ad primum ergo dicendum, quòd actus fortitu-
dinis est timorem sustinere & aggredi, & non qua-
litercumque, sed secundum rationem: quod non fa-
cit impavidus.

Ad secundum dicendum, quòd impaviditas ex sua
specie corrumpit medium fortitudinis: & idè directe
opponitur fortitudini. Sed secundum suas causas nihil
prohibet quin opponatur alijs virtutibus.

Ad tertium dicendum, quòd vitium audaciæ op-
ponitur fortitudini secundum excessum audaciæ, im-
paviditas autem secundum defectum timoris. Forti-
tudo autem in vtraque passione medium ponit. Vnde
non est inconueniens, quòd secundum diuersa, habeat
diuersa extrema.

QVÆST. CXXVII.

De Audacia, in duos articulos diuisa.

Et inde considerandum est de audacia.

- D** Et circa hoc queruntur duo.
- ¶ Primo, vtrum audacia sit peccatum?
 - ¶ Secundo, vtrum opponatur fortitudini?